

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби

України з питань праці

від _____ № ____

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ
АТЕСТАЦІЇ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗА УМОВАМИ ПРАЦІ**

Методика проведення атестації робочих місць за умовами праці (далі – Методика) розроблена відповідно до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від __ 201_ року № __ «Про затвердження Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці» (далі – Порядок).

Атестація робочих місць за умовами праці (далі – атестація) проводиться на підприємствах, в організаціях, установах (далі – підприємства) незалежно від форм власності, господарювання, а також форми фінансування, де вид діяльності, технологічні процеси, використовуване обладнання, сировина (матеріали) та продукція супроводжуються наявністю та дією шкідливих виробничих факторів, що несприятливо впливають на стан здоров'я і працездатність працівників, можуть викликати загострення наявних захворювань, появу у працівників професійних захворювань та порушень здоров'я у їхніх нащадків.

Методика визначає:

а) обов'язки роботодавця щодо проведення атестації у повній відповідності до вимог Порядку, чинних законодавчих та нормативно-правових актів України з цих питань;

б) гігієнічну оцінку умов праці та ступінь дії шкідливих виробничих факторів на робочому місці працівника;

в) розроблення заходів роботодавця щодо поліпшення умов праці на підставі результатів атестації, першочергово – на робочих місцях, де відмічається 3-й ступінь дії шкідливого виробничого фактора;

г) підстави надання працівникам передбачених чинними законодавчими актами України та іншими нормативно-правовими актами пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умовах праці (умовах праці, що не відповідають вимогам санітарно-гігієнічних норм).

Результати атестації є основою для:

а) розроблення на підприємстві Комплексного плану поліпшення стану гігієни праці та виробничого середовища на підставі проведення роботодавцем організаційних, технічних та соціально-економічних заходів;

б) коригування програми проведення періодичних профілактичних медичних оглядів працівників;

в) підтвердження права працівника на пенсію за віком на пільгових умовах відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення».

У Методиці терміни і визначення вживаються відповідно до ДСТУ 3038-95 «Гігієна. Терміни та визначення основних понять» і ДСТУ 2293:2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».

1. Загальні положення

1.1. Основними етапами досягнення мети атестації є гігієнічна оцінка умов праці для врегулювання трудових та соціальних відносин між роботодавцем і працівниками при реалізації законних прав працівників на здорові й безпечні умови праці, передбачені санітарно-гігієнічними нормами, поліпшення умов праці, а також надання підстав для призначення пільг і компенсацій за роботу в умовах перевищення гранично-допустимих рівнів і концентрацій шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу.

1.2. Правовою основою для проведення атестації є чинні в Україні законодавчі й нормативні акти з питань охорони і гігієни праці, надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Вид і розмір пільг і компенсацій встановлюється за результатами атестації в залежності від параметрів визначених умов праці (ступеню дії шкідливих виробничих факторів та часу зайнятості працівника в цих умовах).

1.3. Атестації підлягають робочі місця, на яких технологічний процес, обладнання, використовувані сировина, матеріали, а також продукція підприємства є потенційними джерелами шкідливих виробничих факторів. Поняття «робоче місце» згідно з пунктом с) статті 3 Конвенції 155 Міжнародної організації праці (далі – МОП) про безпеку, гігієну праці та виробниче середовище охоплює всі місця, де працівникам необхідно бути або куди їм необхідно прямувати в зв'язку з їхньою роботою, і знаходяться під прямим чи опосередкованим контролем роботодавця.

1.4. При проведенні атестації робочих місць передбачається:

1.4.1. Вивчення відповідності умов праці на конкретному робочому місці рівневі розвитку техніки і технології у відповідній галузі.

1.4.2. Встановлення на підставі аналізу технологічного процесу та видів робіт, що виконує працівник у відповідності до положень Довідника

кваліфікаційних характеристик своєї професії, наявності на робочому місці шкідливих виробничих факторів, а також причин їх виникнення.

1.4.3. Дослідження рівнів або концентрацій встановлених шкідливих факторів виробничого середовища, важкості й напруженості праці на робочому місці, а також тривалості їх дії на працівника протягом робочої зміни.

1.4.4. Комплексна гігієнічна оцінка умов праці в залежності від виду і ступеню дії шкідливих факторів виробничого середовища і характеру праці щодо їх відповідності вимогам стандартів безпеки праці, Гігієнічній класифікації праці, санітарним нормам і правилам з обґрунтуванням віднесення умов праці на робочому місці, що атестоване, до відповідного класу умов праці.

1.4.5. Надання пропозицій роботодавцю щодо обов'язкового розроблення на підприємстві Комплексного плану заходів з приведення або максимального наближення умов праці на атестованих робочих місцях до вимог стандартів безпеки праці, санітарних норм і правил з метою збереження здоров'я і високої працездатності працівників, їх оздоровлення та запобігання виникненню в них професійних захворювань.

1.5. Роботодавець повинен забезпечити повне фінансування заходів з проведення атестації, а також роботу атестаційної комісії підприємства з проведення атестації (далі – атестаційна комісія) у відповідності до Порядку проведення атестації та цієї Методики.

1.6. Гігієнічні дослідження шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу проводять санітарні (санітарно-хімічні, санітарно-токсикологічні) лабораторії підприємств, організацій, науково-дослідних і спеціалізованих організацій, атестовані органами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці).

Дозволяється використовувати для потреб атестації результати планових гігієнічних досліджень повітря робочої зони, які були виконані на підприємстві протягом останнього кварталу перед проведенням атестації.

2. Організація роботи з атестації

Перед проведенням атестації роботодавець доручає відповідним розпорядженням голові і членам атестаційної комісії здійснити такі організаційно-підготовчі заходи:

2.1. Формування бази нормативно-правових актів (далі – НІБ) з проведення атестації та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

У НІБ включаються чинні в Україні:

а) **законодавчі акти:**

- Кодекс законів про працю України, затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.1971 (далі – КЗпП);
- Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV;
- Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII;
- Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII;
- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII;
- Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-XII;
- Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96 ВР;
- Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 06.12.1991 № 1931-XII;
- Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV;

б) постанови Кабінету Міністрів України:

- від 01.08.1992 № 442 «Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»;
- від 23.03.2001 № 163 «Про затвердження Порядку застосування Переліку виробництв, професій і посад зі шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня»;
- від 16.01.2003 № 36 «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій і показників, зайнятості в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах»
- від 13.05.2003 № 679 «Про нову редакцію додатків 1 і 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 р. № 1290»;

в) накази Міністерства праці та соціальної політики України:

- від 01.09.1992 № 41 «Про затвердження методичних рекомендацій для проведення атестації робочих місць за умовами праці»;
- від 27.11.1992 № 06-41-48 «Про затвердження Інструкції щодо заповнення Карти умов праці під час проведення атестації робочих місць»;
- від 30.01.1998 № 16 «Про затвердження Порядків застосування Списків виробництв, цехів, професій і посад, зайнятості працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими та важкими умовами праці та за особливий характер праці»;
- від 18.11.2005 № 383 «Про Порядок застосування Списків 1 і 2 виробництв, цехів, професій, посад і умов праці під час обчислення стажу роботи, що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах»;

г) накази Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ)

- від 31.12.1997 № 383/55 «Про затвердження Показників та критеріїв умов праці, за якими надаватимуться щорічні додаткові відпустки працівникам, зайнятим на роботах, пов'язаних з негативним впливом на

здоров'я шкідливих виробничих факторів» (спільний з Міністерством праці та соціальної політики України);

– від 08.04.2014 № 248 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу».

2.2. Інші довідкові нормативні акти (наводяться мовою оригіналу)

а) «Обязательное постановление Секретариата ВЦСПС от 11 июня 1934 г. «О снабжении рабочих горячих цехов газированной подсолённой водой» (с дополнением постановления Секретариата ВЦСПС от 15 апреля 1935 г.);

б) «Об утверждении Перечня производств, профессий и должностей, работа в которых даёт право на бесплатное получение лечебно-профилактического питания в связи с особо вредными условиями труда, рационов этого питания, норма бесплатной выдачи витаминных препаратов и правил бесплатной выдачи лечебно-профилактического питания» – Постановление Госкомитета Совета Министров СССР по труду и социальным вопросам и Президиума ВЦСПС № 4/П-1 от 07.01.1977 (с изменениями и дополнениями).

в) Постановление Госкомитета СССР по труду и социальным вопросам и Секретариата ВЦСПС от 3 октября 1986 года № 387/22-78 «Об утверждении Типового положения об оценке условий труда на рабочих местах и порядке применения отраслевых перечней работ, на которых могут устанавливаться доплаты рабочим за условия труда»;

Чинність цих актів на території України встановлено згідно з постановою Верховної Ради України від 12.09.1991 № 1545 «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР».

2.3. Актуалізація і деталізація НПБ у відповідності до виду економічної діяльності підприємства і його штатного розпису

Актуалізація нормативно-правової бази щодо проведення атестації є головним заходом під час підготовчої роботи з її проведення і полягає в тому, що із законодавчих та інших нормативно-правових актів, зазначених вище, вибираються положення (пункти), які безпосередньо відносяться до виду економічної діяльності підприємства (виробництва, цехи тощо), так і до конкретних працівників підприємства (професії, посади).

Дані про працівників підприємства відображені у його штатному розписі. Назви посад працівників мають відповідати їх назвам у Національному класифікаторі України «Класифікатор професій» ДК 003:2010.

Актуалізувати нормативно-правові акти з проведення атестації потрібно тому, що вони:

– відносяться до загальних питань проведення атестації (починаючи з

видання наказу по підприємству про її проведення до наказу про підведення підсумків атестації);

- встановлюють назви професій працівників за штатним розписом підприємства відповідно до національного класифікатора професій, що зберігає за працівниками право на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці;

- передбачають конкретні назви професій працівників, внесених до штатного розпису підприємства, щодо надання працівникам пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умовах праці, передбачених ст. 7 Закону України «Про охорону праці» та ст. 168 КЗпП, а також положень колективного договору підприємства;

- зобов'язують роботодавця вжити конкретних заходів щодо поліпшення умов праці на робочих місцях, де визначено важкі та шкідливі умови праці, перш за все – на тих робочих місцях, де відмічається 3-й ступінь дії цих шкідливих виробничих факторів, та важкі умови праці 2-го ступеню»

2.4. Матеріали актуалізованої і деталізованої НПБ повинні бути доповнені матеріалами аналізу вихідних даних підприємства, зокрема щодо:

- попередньої атестації (карти умов праці) щодо видів виробничої діяльності у кожному виробничому підрозділі, виробничого устаткування та інструментарію, що застосовуються при цьому, а також сировини, матеріалів і продукції;

- умов праці (за статистичною формою № 1-ПВ «Звіт про умови праці. Пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці»);

- дані про виробничий травматизм (за статистичною формою № 7-тнв «Звіт про травматизм на виробництві»);

- аналіз стану виконання заходів з поліпшення умов праці, передбачених Комплексним планом поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, складеного на підставі результатів попередньої атестації;

- періодичного медичного огляду працівників підприємства: Акт визначення категорій працівників, які підлягають попередньому (періодичному) медичному огляду, Заключний акт за результатами періодичного медичного огляду працівників. дані про захворюваність з тимчасовою втратою працездатності та про професійну захворюваність.

2.5. Вивчення актуалізованої НПБ членами комісії підприємства з проведення атестації необхідно провести для того, щоб вони свідомо брали участь у проведенні окремих етапів атестації та відповідально формулювали дані щодо права працівників на надання пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

2.6. Підготовка проекту наказу про проведення атестації здійснюється членами комісії (за дорученням голови) після вивчення актуалізованої НПБ. При поданні проекту наказу на розгляд роботодавця пропонуються строки і

порядок проведення атестації та приблизні (розрахункові) дані щодо фінансування заходів з проведення атестації.

3. Етапи безпосереднього проведення атестації робочих місць за умовами праці

Для організації і проведення безпосередньо атестації роботодавець:

3.1. Видає по підприємству наказ, яким:

- визначає підстави, мету, завдання і строки проведення атестації;
- затверджує голову, секретаря та склад постійно діючої комісії підприємства з проведення атестації (далі – комісія);
- затверджує Положення про комісію визначає її повноваження, права, обов'язки та відповідальність членів комісії, а також місце і порядок її роботи, проведення засідань з оформленням відповідних протоколів, матеріальне або моральне заохочення членів комісії;
- формує склад цехових (структурних) атестаційних комісій у разі потреби – за наявності відокремлених виробничих підрозділів або при чисельності працівників на підприємстві понад тисячі осіб;
- визначає порядок і форми взаємодії членів комісії з зацікавленими державними органами нагляду (контролю) за безпекою і гігієною праці і громадськими організаціями, участь яких необхідна для проведення атестації;
- встановлює за необхідності, – проектні, експертні, науково-дослідні та інші відповідні установи для науково-технічної оцінки умов праці й участі в розробленні заходів з усунення шкідливих виробничих факторів або істотного зменшення їх негативного впливу на працівників.

3.2. До складу комісії підприємства з проведення атестації відповідно до підстав, мети, строків проведення і завдань атестації потрібно включати представників функціональних підрозділів підприємства та інших заінтересованих організацій

3.2.1. Відділ кадрів (служба персоналу) – для:

- а) підготовки проекту наказу по підприємству про організацію і проведення атестації;
- б) участі у формуванні та актуалізації нормативно-правової бази з проведення атестації відповідно до виду економічної діяльності (включаючи діяльність виробничих підрозділів) і штатного розпису підприємства. На цьому етапі проведення атестації активну допомогу повинні надавати представники юридичної служби підприємства;
- в) складання на підставі матеріалів актуалізації списків працівників, робочі місця яких підлягають атестації;
- г) заповнення паспортних даних та даних про код професії працівників відповідно до Класифікатора професій ДК 003:2010 у Картах умов праці та

картах хронометражу (фотографіях) робочого дня, за якими визначається тривалість дії шкідливих факторів виробництва та зайнятість працівника на основній, допоміжній та інших видах робіт протягом робочої зміни;

д) ведення журналу і складання протоколів засідань комісії підприємства з проведення атестації;

е) участі у складанні карти хронометражу (фотографії) робочого часу під час атестації;

є) підготовки проекту наказу про підведення підсумків проведеної атестації та узгодження її матеріалів в територіальному органі Держпраці;

ж) формування списків працівників, яким за результатами атестації підтверджено право на окремі види пільг і компенсацій, передбачені статтею 7 Закону України «Про охорону праці»;

з) підготовки документів працівників для оформлення пенсійних справ з призначення пенсій за віком на пільгових умовах.

3.2.2. Відділ (служба) головного технолога (інженера) – для:

а) оцінки технічного та організаційного рівня робочих місць, що атестуються, яка включає:

– визначення та порівняння з даними проекту і технологічних вимог переліку і технічного стану виробничого устаткування, а також планів його раціонального розміщення на виробничих площах цехів, виробничих ділянках, території підприємства (особливо – при обладнанні тимчасових робочих місць);

- оцінку відповідності технічного стану виробничого устаткування, оснастки та інструменту, контрольно-вимірювальних приладів, засобів безпеки тощо вимогам паспортних даних їх виробника, сертифікаційним документам, стандартам безпеки, нормативно-правовим актам з охорони праці, Державним санітарним нормам і правилам.

Особливу увагу при цьому потрібно приділити тим характеристикам виробничого обладнання, які є джерелами шкідливих факторів виробництва, наприклад, таким, як підвищені рівні шуму, вібрації, неіонізуючого електромагнітного випромінювання різних видів та інфрачервоного випромінювання:

– наявність та розміщення біля робочого місця або у виробничому цеху (дільниці) колективних засобів захисту та оцінка відповідності їх вимогам проектних даних і стандартів безпеки;

– забезпеченість працівників підприємства у відповідності до положень колективного договору підприємства та норм безплатної видачі спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту;

б) оцінки технологічних процесів, які виконуються на робочому місці, та видів робіт, які виконують працівники, яка включає:

– проведення аналізу існуючого технологічного процесу (використовуваної сировини, матеріалів і продуктів виробництва) та видів робіт у виробничих цехах і на виробничих дільницях для порівняння з Технічними регламентами

виробництва з метою визначення потенційних шкідливих і небезпечних факторів виробництва на кожному робочому місці, яке підлягає атестації.

Доцільно використовувати при цьому матеріали відповідних розділів Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХІП), де наведено види робіт, які повинен виконувати працівник згідно зі своєю професією, кваліфікацією та посадою;

– відповідність застосовуваної технології вимогам нормативно-технічної документації, санітарним правилам проведення відповідних видів робіт, які виконуються на робочому місці, стандартам безпеки, протипожежним правилам та правилам виконання робіт підвищеної небезпеки. Важливо відмітити зміни у технологічних процесах, які відбулися після проведення попередньої атестації в результаті реалізації заходів, передбачених Комплексним планом поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;

– вивчення можливого впливу технологічного процесу на даному робочому місці на працівників, які працюють на інших робочих місцях, особливо – у разі відсутності або неефективної дії колективних засобів захисту;

в) здійснення комплексної оцінки організації робочого місця, характеру праці та їх відповідності вимогам стандартів безпеки, санітарних правил і норм;

г) складання плану розміщення робочих місць (схема), із зазначенням номера та межі кожного робочого місця у виробничому підрозділі і на виробничих ділянках, розташування на схемі виробничого обладнання та колективних засобів захисту;

д) подвійна нумерація робочих місць (по кожному виробничому підрозділу) та подання на розгляд і затвердження комісії з проведення атестації переліку тих робочих місць, де умови праці підлягають атестації;

е) заповнення в Карті умов праці розділу 9. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця для кожного робочого місця або групи споріднених робочих місць, де проведено атестацію.

3.2.3. Відділ (служба) охорони праці – для:

а) уточнення і коригування визначених видів шкідливих виробничих факторів шляхом порівняння матеріалів головного технолога (інженера) і даних Акта визначення категорій працівників, які підлягають періодичному медичному огляду, складання якого передбачено вимогами п. 2.2. наказу Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ) від 21 травня 2007 року № 246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій»;

б) комплексної оцінки визначених шкідливих факторів виробничого середовища і характеру праці на відповідність їх характеристик стандартам безпеки праці, будівельним та санітарним нормам і правилам;

в) визначення місця та участь у проведенні необхідних видів лабораторних гігієнічних досліджень шкідливих виробничих факторів на робочих місцях;

г) участі у складанні карти хронометражу (фотографії) робочого часу під час проведення атестації;

д) заповнення в Картах умов праці розділу 1. Оцінка акторів виробничого і трудового процесу та розділу 4. Рекомендації щодо покращення умов праці, їх економічне обґрунтування (за участю представників економічної або бухгалтерської служби підприємства);

е) розроблення на підставі матеріалів атестації проекту плану Комплексних заходів з поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

3.2.4. Відділ (служба) праці та заробітної плати – для:

а) участі у складанні фотографій робочого часу під час проведення атестації;

б) розрахунку виду та розміру пільг і компенсацій, зокрема., доплат до посадових окладів та тривалості додаткової оплачуваної відпустки за ступенем та тривалістю дії на конкретному робочому місці працівника всіх визначених під час атестації шкідливих факторів виробництва.

3.2.5. Відділ (служба) економічний (бухгалтерія) – для:

а) участі у складанні карти хронометражу (фотографії) робочого часу під час проведення атестації;

б) розрахунку щорічних витрат підприємства на забезпечення надання працівникам пільг і компенсацій, визначених комісією з проведення атестації, відповідно до статті 7 Закону України «Про охорону праці»;

в) заповнення в Kartі умов праці розділу 5. Пільги і компенсації.

3.2.6. Профкому (цехкому) підприємства (або уповноваженого найманими працівниками з питань охорони праці – у разі відсутності на підприємстві профспілкової організації) – для:

а) здійснення громадського контролю за дотриманням Порядку і Методики проведення атестації, зокрема за:

– повнотою визначення шкідливих факторів виробництва, які діють на працівника на конкретному робочому місці;

– правильністю проведення гігієнічних досліджень на робочих місцях;

– повнотою і правильністю заповненням протоколу хронометражу робочого часу;

– чіткості заповненням всіх розділів Kartи умов праці;

б) перевірки правильності встановлення працівникам, робочі місця яких атестовані, виду та розмірів пільг і компенсацій згідно зі статтею 7 Закону України «Про охорону праці», відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з актуалізованої нормативно-правової бази і положень колективного договору підприємства.

3.2.7. Інші організації: до складу комісії підприємства з проведення атестації рекомендується також включати представників інших організацій, зокрема:

а) територіальних органів Держпраці для:

- узгодження виду шкідливих факторів виробництва, визначених головним технологом і представником служби охорони праці підприємства, на робочих місцях, які підлягають атестації;
- організації та проведення необхідних гігієнічних досліджень шкідливих факторів виробничого середовища, важкості і напруженості праці на робочих місцях, які підлягають атестації.

Допускається залучення до проведення гігієнічних досліджень працівників санітарно-промислових лабораторій підприємств, які мають відповідну ліцензію згідно з наказом МОЗ України від 21.04.1999 р. № 91 «Про атестацію санітарних лабораторій підприємств і організацій з метою надання їм права проведення санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу для атестації робочих місць за умовами праці»;

- встановлення ступеня шкідливої дії виробничих факторів та загальна характеристики умов праці за чинними Державними санітарними нормами та правилами «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» (далі — Гігієнічна класифікація), затвердженими наказом МОЗ від 08.04. 2014 р. № 248, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.2014 р. № 472/25249, що здійснює працівник Держпраці, який залучається до участі у комісії підприємства з проведення атестації;

- обґрунтування віднесення робочого місця до категорії робочих місць із шкідливими (особливо шкідливими), важкими (особливо важкими) або шкідливими і важкими умовами праці;

- коригування і погодження плану Комплексних заходів з поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;

- підтвердження відсутності або наявності змін у технологічному процесі та умовах праці на робочих місцях, які підлягають атестації, у порівнянні з матеріалами попередньої атестації;

- заповнення у Картах умов праці розділу 1. «Оцінка факторів виробничого середовища і трудового процесу. Загальна гігієнічна оцінка умов праці»;

- погодження матеріалів розділу 2 Карти «Оцінка технічного і організаційного рівня»;

- коригування висновку в розділі 3 Карти «Атестація робочого місця»;

- погодження матеріалів розділу 4 Карти «Рекомендації щодо поліпшення умов праці, їх економічне обґрунтування»;

- коригування і погодження розділу 5 Карти «Пільги і компенсації»;

б) проєктних або науково-дослідних установ відповідної галузі – для:

- науково-технічної оцінки умов праці, особливо при атестації робочих місць працівників, зайнятих на нових технологічних лініях, з новими технологічними процесами, сировиною та продукцією;

- участі в розробленні заходів щодо усунення шкідливих виробничих факторів, зокрема у випадках, коли відповідні служби підприємства не

можуть їх вирішити самостійно тому, що ці заходи технічно чи технологічно складні.

Дотримуватись комплектування зазначеного складу комісії підприємства з проведення атестації необхідно для того, щоб запобігти можливим порушенням Методики її проведення, зокрема:

а) неповного або малочисельного складу комісії та підготовленості членів комісії з проведення атестації;

б) незадовільного та непропорційного розподілу обов'язків між членами комісії, коли більшість з цих обов'язків покладаються на представника відділу охорони праці або відділу кадрів, та не відповідають їх посадовим обов'язкам;

в) відсутності матеріальної зацікавленості членів комісії щодо належного виконання вимог Порядку та дотримання при цьому Методики проведення атестації.

г) неправильному встановленню працівнику виду і розміру пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умовах праці.

4. Атестаційна комісія

Атестаційна комісія виконує наступні функції і завдання.

4.1. Формує необхідну законодавчу і нормативно-правову базу (НПБ) із загальних питань організації і проведення атестації, надання працівникам пільг і компенсацій за роботу у важких та шкідливих умовах праці, а також актуалізує цю базу відповідно до виду економічної діяльності підприємства, його штатного розпису та видів робіт, які виконуються під час виробничої діяльності окремих виробничих підрозділів.

4.2. Організує вивчення актуалізованої НПБ.

4.3. Встановлює на основі Національного класифікатора професій ДК 003:2010 відповідність найменування професій і посад працівників, зайнятих на робочих місцях, які підлягають атестації, а також відповідність характеру фактично виконуваних ними робіт Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників.

У разі виявлення відхилень назва професії (посади) перед проведенням атестації наказом по підприємству повинна бути відповідно змінена (скоригована).

4.4. Складає перелік робочих місць, які підлягають атестації, визначає межу робочих місць (робочих зон) та нумерує їх.

Важливо враховувати при цьому дані штатного розпису підприємства

4.5. Складає плани розташування виробничого устаткування на робочих місцях, що підлягають атестації, в яких наводяться дані про:

а) відповідність устаткування вимогам нормативних актів з безпеки праці: паспорт виробника, стандарти безпеки праці, нормативно-правові акти з охорони праці;

б) санітарно-гігієнічну характеристику устаткування;

в) дані про результати останніх випробувань і опосвідчень виробничого устаткування та інструментарію, що застосовуються на робочому місці, яке підлягає атестації.

4.5. Порівнює застосовувані у виробничих підрозділах технологічні процеси, види робіт, склад устаткування, використовувані сировину і матеріали з передбаченими в проектах; прогнозує і виявляє потенційні шкідливі і небезпечні фактори та їх можливий вплив на працівників на робочих місцях, що підлягають атестації;

4.6. Визначає обсяг і місце проведення гігієнічних досліджень шкідливих факторів виробничого середовища, виявлених на підставі аналізу технологічного процесу та внесених до Карти умов праці, організує ці дослідження, а також визначає важкість і напруженість праці;

4.7. Під час проведення гігієнічних досліджень організовує проведення хронометражу робочого часу з метою визначення періоду зайнятості працівника під дією шкідливих виробничих факторів.

4.8. Складає Карту умов праці (далі – Карта) на кожне робоче місце або групу аналогічних робочих місць, на якому (яких) проведено атестацію. Форма Карти наведена у Додатку № 1 до Методики.

У карті мають бути:

а) заповнені паспортна частина Карти та всі розділи;

б) внесені результати гігієнічних досліджень шкідливих виробничих факторів, визначених важкості та напруженість праці, а також ступінь їх шкідливої дії на працівника шляхом порівняння визначених результатів з відповідним показниками чинної Гігієнічної класифікації праці;

в) додані до Карти матеріали (протоколи) про хронометраж робочого часу (тривалість дії на працівника шкідливих виробничих факторів);

г) доданий план заходів з поліпшення умов праці на робочому місці, яке атестоване;

д) внесені дані про надання працівнику у відповідності до положень чинних законодавчих та інших нормативно-правових актів пільг і компенсацій, зокрема, визначення розміру надбавки до заробітної плати, тривалість додаткової оплачуваної відпустки, які визначаються з урахуванням ступеню і тривалості дії шкідливих виробничих факторів на працівника;

е) наведені економічні щорічні витрати підприємства на надання працівнику встановлених за результатами атестації пільг і компенсацій;

е) підписи всіх членів комісії підприємства з проведення атестації, а також підпис(и) працівника(ків), на робочому місці якого (яких) проведено атестацію.

4.9. Готує проект наказу по підприємству про підведення підсумків проведеної атестації, до якого додаються:

а) перелік професій працівників, яким за умови праці, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, надаються за результатами атестації передбачені чинним законодавством пільги і компенсації;

б) пропозиції роботодавцю щодо здійснення на підприємстві додаткових заходів для оздоровлення працівників та запобігання виникненню в них професійних захворювань;

в) перелік робочих місць, де умови праці не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, з пропозиціями щодо поліпшення умов праці;

г) пропозиції про внесення змін і доповнень до колективного договору підприємства за результатами атестації щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

4.10. У зв'язку з необхідністю детального обговорення і затвердження підсумків кожного етапу проведення атестації повинні регулярно проводитись засідання комісії з оформленням відповідних протоколів.

Згідно з вимогами Порядку і Методики проведення атестації рекомендується складати такі протоколи засідання комісії за наведеними у Додатку 2 до Методики формами:

4.10.1. Протокол №__ . Доповідач – Голова атестаційної комісії – *Про розгляд наказу підприємства щодо проведення чергової атестації робочих місць за умовами праці та затвердження розподілу конкретних обов'язків між членами комісії з відповідальністю за проведення певного етапу атестації та заповнення кожного окремого розділу Карти умов праці;*

Особливу увагу при цьому потрібно приділити призначенню осіб, відповідальних за заповнення карт хронометражу (фотографії) робочого дня, проведення гігієнічних досліджень, визначення важкості та напруженості праці.

4.10.2. Протокол №__ . Доповідач – головний технолог (головний інженер) – *Про аналіз технологічного процесу на робочих місцях, які підлягають атестації та встановлення шкідливих виробничих факторів.*

У доповіді доцільно відзначити:

а) проведення аналізу технологічного процесу у виробничих цехах і на виробничих дільницях, а також встановлення джерел виникнення та поширення шкідливих виробничих факторів;

б) визначення, перелік, нумерацію та планів розміщення робочих місць;

в) вид, обсяг та місця проведення лабораторних гігієнічних досліджень шкідливих виробничих факторів;

4.10.3. Протокол №__ . Доповідачі:

– інженер з охорони праці – «Про здійснення лабораторних (гігієнічних) досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу». В доповіді має бути представлено комісії загальну кількість досліджень по кожному встановленому шкідливому фактору виробництва, місця проведення досліджень, визначення важкості та напруженості праці, заповнення відповідних протоколів, встановлення ступеню дії шкідливих факторів виробництва;

– представник відділу кадрів – «Про результати проведення хронометражу робочого часу (часу зайнятості) працівника під дією шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу», який доповідає комісії про здійснення обліку робочого часу протягом робочої зміни та заповнення карт хронометражу (фотографій) робочого дня;

4.10.4 Протокол №__ . Доповідач – представник органу Держпраці «Про гігієнічну оцінку умов праці на атестованих робочих місцях», який доповідає про оцінку умов праці на конкретних робочих місцях із зазначенням ступеню дії шкідливих факторів виробництва, важкості та напруженості праці.

4.10.5. Протокол №__ . Доповідачі:

– голова комісії – «Про встановлення виду і розміру пільг і компенсацій працівникам, на робочих місцях яких проведена атестація».

В доповіді наводяться дані щодо розгляду матеріалів про встановлення кожному працівнику за матеріалами атестації конкретних пільг і компенсацій, передбачених ст. 7 Закону України «Про охорону праці»;

– економіст (головний бухгалтер) – «Про щорічні витрати підприємства для надання встановлених пільг і компенсацій працівникам, робочі місця яких атестовані». В доповіді наводяться загальні витрати підприємства щодо забезпечення надання працівникам визначених за результатами атестації пільг і компенсацій.

4.10.6. Протокол №__ . Доповідач – інженер з охорони праці – «Про рекомендації щодо поліпшення умов праці на атестованих робочих місцях» який на підставі матеріалів атестації доповідає про розроблені плани заходів щодо усунення або зменшення негативної дії шкідливих виробничих факторів, особливо на робочих місцях, де вони діють у ступенях 3.3. і 3.4.

4.10.7. Протокол №__ . Доповідач – голова комісії – «Про розгляд і затвердження проекту наказу підприємства щодо підведення підсумків проведеної атестації». В доповіді відмічається виконання наказу про проведення атестації, якість виконання всіх передбачених Методикою етапів атестації, перелік робочих місць, на яких потрібно провести першочергові

організаційні та технічні заходи щодо поліпшення умов праці (з орієнтовним розрахунком витрат підприємства на їх здійснення).

Особливу увагу потрібно приділити переліку професій і посад працівників підприємства, кожному з яких за роботу у важких і шкідливих умовах праці згідно зі ст. 7 Закону України «Про охорону праці» підтверджено право на:

- а) отримання надбавки до посадового окладу (із зазначенням розміру надбавки);
- б) встановлення скороченого робочого тижня;
- в) надання додаткової оплачуваної відпустки (із зазначенням тривалості додаткової відпустки);
- г) безоплатне забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням,
- д) безоплатне забезпечення молоком або іншими рівноцінними харчовими продуктами,
- е) безоплатне забезпечення газованою підсоленою водою;
- є) підтвердження права на пенсійне забезпечення за віком на пільгових умовах за Списками 1 і 2;
- ж) встановлення перерв для обігріву та відпочинку.

5. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу (розділ 1 Карти)

5.1. Під час проведення вивчення потрібно визначити:

а) шляхом аналізу технологічного процесу, видів робіт, які виконує працівник, сировини, продукції і встановленого на робочому місці устаткування та інструментів, що застосовуються, характерні для конкретного робочого місця потенційні шкідливі виробничі фактори, що діють на працівника та підлягають гігієнічним (лабораторним) дослідженням (розділ 1 Карти);

б) фактичне значення рівнів визначених факторів виробничого середовища і трудового процесу та їх відповідність показникам чинної Гігієнічної класифікації праці з встановленням ступеню шкідливої дії фактора (розділ 1 Карти).

в) тривалість дії кожного визначеного шкідливого фактора виробництва на працівника протягом робочої зміни шляхом хронометражу витрат його робочого часу (у відсотках до загальної тривалості робочої зміни) - Додаток 3 до Методики;

5.2. Лабораторні гігієнічні дослідження та інструментальні виміри факторів виробничого середовища проводяться відповідно до чинних нормативно-правових актів, стандартів та затверджених Міністерством охорони здоров'я методик.

При визначенні концентрацій газоподібних хімічних речовин допускається використання автоматичних газоаналізаторів.

Прилади і обладнання для вимірів мають відповідати метрологічним вимогам і мати відмітку про термін придатності за результатами повірки.

5.3. Лабораторні гігієнічні дослідження повітря робочої зони на наявність хімічних речовин і пилу, інструментальні виміри рівнів фізичних факторів, мікроклімату, неіонізуючого та інфрачервоного випромінювання, атмосферного тиску, освітлення, важкості та напруженості праці визначаються працівниками атестованих санітарно-гігієнічних лабораторій в умовах звичного для працівника режиму праці при виконанні виробничих завдань та застосуванні колективних засобів захисту.

Результати вимірів (визначень) показників виробничих факторів оформлюють протоколами за рекомендованими формами, наведеними в Додатку 4 до Методики. Матеріали протоколів повинні бути без помилок перенесені у відповідну графу розділу 1 Карти – за зразком Додатку 5 до Методики.

6. Гігієнічна оцінка умов праці (розділ 1 Карти)

6.1. Оцінка результатів гігієнічних досліджень, інструментальних вимірів проводиться шляхом порівняння фактично визначеного їх значення з показниками, регламентованими Гігієнічною класифікацією праці або санітарними нормами.

6.2. Ступінь шкідливості і небезпечності кожного визначеного шкідливого фактора виробничого середовища і трудового процесу визначається лікарем з гігієни праці територіального підрозділу Держпраці, який брав участь у проведенні атестації, тільки для 3 класу умов праці за критеріями та методикою, встановленими чинною Гігієнічною класифікацією праці.

6.3. Загальна оцінка умов праці за наявності двох і більше шкідливих і небезпечних виробничих факторів здійснюється за фактором з найвищим ступенем дії.

7. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця (розділ 2 Карти)

7.1. Оцінка технічного рівня робочого місця проводиться шляхом аналізу:

7.1.1. Відповідності виробничих будівель і споруд, технологічного процесу, виробничого устаткування та інструментарію:

а) проектам, стандартам безпеки праці, нормативно-технічній документації, санітарно-гігієнічним нормам і правилам, НПАОП;

б) характеру та обсягу робіт, які виконуються працівником у відповідності до своєї посади, кваліфікації, вимог Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників;

7.1.2. Технологічної оснащеності робочого місця (наявності технологічного оснащення та інструменту, контрольно-вимірювальних та захисних приладів, засобів механізації або автоматизації і їхнього технічного стану за результатами випробувань, опосвідчень та Держпівірки, забезпеченості робочого місця підйимально-транспортними засобами.

7.1.3. Впливу на працівника, робоче місце якого атестується, технологічного(них) процесу(сів), що відбуваються у даному виробничому підрозділі підприємства на інших робочих місцях.

7.2. При оцінці організаційного рівня робочого місця аналізуються:

7.2.1. Відповідність площі та об'єму робочого місця санітарним нормам, вимогам ергономічного улаштування робочого місця - сидячи або стоячи, врахування при цьому положень технологічного проектування та раціонального розміщення обладнання і оснащення, включаючи захисні та блокуючі пристрої, контрольні та сигнальні прилади.

7.2.2. Забезпечення робочого місця колективними засобами захисту з надійною роботою систем вентиляції, опалення та освітлення.

7.2.3. Забезпеченість працівників спецодягом, спецвзуттям, включаючи утеплені, засобами індивідуального захисту та рятувальними засобами; відповідність їх стандартам якості, безпеки праці і встановленим типовим нормам безплатної видачі.

8. Атестація робочих місць (розділ 3 Карти)

8.1. Умови праці на атестованому робочому місці оцінюються з урахуванням впливу на працівника(ків) всіх визначених факторів виробничого середовища і трудового процесу, передбачених Гігієнічною класифікацією праці (розділ 1 Карти), а також факторів технічного і організаційного рівня умов праці (розділ 2 Карти).

8.2. На основі комплексної гігієнічної і організаційної оцінки, результати якої вносяться в Карту, умови праці на атестованому робочому місці відносять до: шкідливих умов праці; шкідливих і важких умов праці; особливо шкідливих та особливо важких умов праці.

9. Про заходи з поліпшення умов праці (розділ 4 Карти)

9.1. За результатами атестації (після доповіді інженера з охорони праці (працівника служби охорони праці)) членами комісії визначаються

заходи щодо поліпшення умов і безпеки праці на атестованому робочому місці.

У випадках, коли відповідні служби підприємства не можуть вирішити їх самостійно тому, що ці заходи технічно чи технологічно складні, до розроблення таких заходів залучаються представники науково-дослідних інститутів відповідного профілю.

9.2. До заходів з поліпшення умов праці відносяться:

9.2.1. Обладнання або удосконалення роботи колективних засобів захисту, робота яких поліпшує умови праці всіх працівників відповідного виробничого підрозділу. Це -- системи загальної або місцевої обмінної та припливно-витяжної вентиляції, централізованого або місцевого опалення, освітлення, звукоізоляції або звукопоглинання, зменшення рівнів загальної або місцевої вібрації, шуму, системи колективного захисту від неіонізуючого випромінювання, магнітних та електромагнітних полів, інфрачервоного випромінювання; механізація або автоматизація праці.

9.2.2. Улаштування робочого місця у відповідності до вимог ергономіки.

9.2.3. Заміна або удосконалення технологічного процесу шляхом застосування нових сировини або матеріалів, виробничого устаткування та інструментарію, впровадженням автоматизації та механізації, що зменшують вплив на працівника шкідливих виробничих факторів.

Перш за все зазначені заходи з поліпшення умов праці повинні здійснюватись на робочих місцях, де на працівника діють шкідливі виробничі фактори ступеню 3.3 або 3.4.

Значно зменшується негативний вплив шкідливих виробничих факторів при застосуванні працівниками засобів індивідуального захисту, особливо – органів дихання, слуху, зору.

10. Надання працівникам пільг і компенсацій (розділ 5 Карти)

10.1. У разі підтвердження результатами атестації наявності на робочому місці працівника шкідливих і важких умов праці, йому повинні надаватися передбачені законодавчими та іншими нормативно-правовими актами пільги і компенсації, а саме:

а) надбавки і доплати до посадового окладу, розмір яких залежить від ступеню дії шкідливих факторів та часу зайнятості працівника під їх впливом;

б) скорочений робочий тиждень, який встановлюється працівникам певних професій при зайнятості на роботах з важкими або шкідливими умовами праці не менше 50,0 % робочого часу;

в) додаткова оплачувана відпустка, яка надається працівникам певних професій і посад. Її тривалість залежить від кількості та ступеню дії шкідливих факторів або при виконанні робіт з підвищеним нервово-

емоційним напруженням та зайнятості працівника під їх дією не менше 50,0% робочого часу;

г) безоплатне забезпечення працівників певних видів виробництв лікувально-профілактичним харчуванням, яке надається при їх зайнятості у особливо важких або особливо шкідливих умовах праці;

д) безоплатне забезпечення працівників молоком або іншими рівноцінними харчовими продуктами, яке надається при їх зайнятості на роботах з виготовлення, застосування або під впливом певного виду хімічних речовин;

е) безоплатне забезпечення газованою підсоленою водою працівників певних видів професій, зайнятих на роботах в умовах перевищення гігієнічних нормативів температури повітря робочої зони;

є) надання перерв для відпочинку і обігрівання працівникам, зайнятим на роботах в холодний період року на відкритих територіях та неопалюваних виробничих будівлях;

ж) пенсійне забезпечення за віком на пільгових умовах (працівникам, певних професій, зайнятим на роботах з важкими (особливо важкими) або шкідливими (особливо шкідливими) умовами праці при підтвердженні таких умов праці результатами проведеної атестації (згідно з рівнями факторів виробничого середовища, наведеними у Додатку 6 до Методики) та зайнятості в них не менше 80,0% робочого часу. Це право на зазначений вид пенсійного забезпечення передбачається лише за умови наявності у працівника необхідного стажу роботи, включаючи стаж роботи у зазначених умовах праці.

11. Заключні положення

11.1. За оцінку умов праці керівників та спеціалістів береться оцінка умов праці керованих ними працівників при зайнятості виконанням робіт в умовах, в яких працюють їхні підлеглі, протягом повного робочого дня.

Під повним робочим днем потрібно розуміти виконання робіт у зазначених умовах не менше 80,0 % робочого часу, що має підтверджуватись відповідними документами.

11.2. З результатами атестації повинні обов'язково ознайомлюватись працівники, зайняті на робочому місці, що атестується.

Карту також повинні підписати голова і члени комісії.

11.3. За результатами атестації комісія готує проект наказу по підприємству про підведення підсумків проведеної атестації, до якого повинні обов'язково додаватися (як додатки) переліки:

а) робочих місць, професій і посад, працівникам яких підтверджено право на конкретний вид і розмір пільг і компенсацій, передбачених законодавством:

б) робочих місць, професій і посад, працівникам яких пропонується встановити передбачені чинним законодавством пільги і компенсації за рахунок коштів підприємства;

в) робочих місць з умовами праці, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, де необхідно здійснити першочергові заходи з поліпшення умов праці спеціалістами підприємства;

г) робочих місць з умовами праці, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, де для здійснення заходів з поліпшення умов праці необхідно залучати фахівців сторонніх організацій.

11.4. Після видання зазначеного наказу потрібно також внести відповідні зміни та доповнення до розділу «Охорона праці» колективного договору підприємства, установи або організації.

11.5. Накази підприємства про організацію і проведення атестації робочих місць та про підведення її підсумків, як і Карти умов праці з усіма протоколами і доповненнями до неї, повинні зберігатися на підприємстві як документами суворої звітності протягом 50 років. Витяги із зазначеного наказу додаються до трудової книжки працівників, на робочих місцях яких проведено атестацію робочих місць за умовами праці.

При ліквідації підприємства Карти умов праці обов'язково передаються до міського архіву за місцем розташування підприємства, установи або організації

Працівник має право на отримання за заявою копії матеріалів з проведення атестації на своєму робочому місці.

№ з/п	Фактори виробничого середовища і трудового процесу	Дата дослідження	Нормативне знач. /ГДР/ /ГДК/	Фактичне знач.	III клас - шкідливі умови і характер праці				IV клас – небезпечні умови праці	Тривалість дії фактора % за зміну
					1 ступінь	2 ступінь	3 ступінь	4 ступінь		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Іонізуючі випромінювання, мЗв/рік: - зовнішнє									
7	Мікроклімат: - у приміщенні, інтегральна оцінка, бали - при роботі виключно на відкритому повітрі, °С:									
8	Освітленість, КПО, %									
9	Важкість праці: Інтегральна оцінка, бали									
10	Напруженість праці: Інтегральна оцінка, бали									
11	Загальна кількість факторів на шкідливому факторі									

Загальна гігієнічна оцінка умов праці

---

2. Оцінка технічного та організаційного рівня

---

3. Атестація робочого місця

---

4. Рекомендації щодо покращення умов праці, їх економічне обґрунтування

РЕКОМЕНДОВАНІ ПЕРЕЛІК І ФОРМИ ПРОТОКОЛІВ
ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ З АТЕСТАЦІЇ РОБОЧИХ МІСЦЬ
ЗА УМОВАМИ ПРАЦІ

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____

запрошені _____

Порядок денний:

1. Про наказ з проведення чергової атестації робочих місць за умовами праці (далі – атестація).
2. Про розподіл обов'язків членів атестаційної комісії (далі – комісія).
3. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

З першого питання порядку денного:

Голова комісії _____, який:

1. Ознайомив членів комісії та запрошених на її засідання з наказом про проведення чергової атестації, яким:
  - а) визначено строк (терміни) проведення атестації;
  - б) створено атестаційну комісію;
  - в) зазначено основні етапи проведення атестації, зокрема:
    - визначення переліку робочих місць, які підлягають атестації;
    - виготовлення планів розташування робочих місць, встановлення їх меж та нумерація;
    - аналіз технологічного процесу на кожному робочому місці з встановленням можливих шкідливих факторів, його відповідність положенням Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників щодо професії працівника, який працює на цьому робочому місці, а також проекту;
    - аналіз обладнання, сировини та матеріалів, а також готової продукції на наявність та створення шкідливих факторів виробництва;
    - наявність та ефективність застосування колективних засобів захисту;
    - проведення гігієнічних досліджень встановлених шкідливих факторів та хронометражу робочого часу (тривалості дії цих факторів на працівника протягом робочої зміни);
    - визначення умов праці на атестованому робочому місці;
    - встановлення виду і розмірів пільг і компенсацій для працівників за важкі та шкідливі умови праці;

– оформлення результатів проведеної атестації та підготовку відповідного проекту наказу підприємства.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

Голосували:

З другого питання порядку денного:

Голова комісії _____, який запропонував розподілити обов'язки між членами комісії таким чином:

1. Голова комісії _____ :

а) загальне керівництво роботою комісії,

б) контроль за:

- здійснення окремих етапів проведення попередніх організаційних заходів з проведення атестації;
- аналізом проведення технологічного процесу і визначення робочих місць, які підлягають атестації;
- заповненням розділів Карти умов праці;
- визначенням виду і розміру пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умов праці;
- дотриманням термінів проведення атестації;
- раціональним витрачанням коштів, виділених на проведення атестації робочих місць за умовами праці.

2. Члени комісії:

2.1. _____ (ПІБ, посада – головний технолог або головний інженер):

а) визначення робочих місць, які підлягають атестації, складання плану та меж їх розташування, проведення нумерації робочих місць;

б) здійснення аналізу технологічного процесу на робочому місці працівника у відповідності до його професії та положень Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників.

в) визначення виду шкідливих виробничих факторів, які підлягають гігієнічному дослідженню на конкретному робочому місці і в цілому по підприємству;

г) оцінка організаційного рівня улаштування робочого місця, відповідності його та виробничого устаткування вимогам безпеки праці та санітарно-гігієнічним нормам;

д) наявність та розміщення біля робочого місця колективних засобів захисту;

е) забезпечення працівника спеціальним одягом, спеціальним взуттям, іншими засобами індивідуального захисту, їх захисна характеристика.

о) визначення гігієнічної оцінки умов праці, встановлення ступеню дш

є) заповнення розділу 2 Карти умов праці «Оцінка технічного та організаційного рівня».

2.2. _____ (ПІБ, посада – керівник (представник) відділу кадрів):

а) ведення протоколів засідання комісії;
б) складання списків працівників, робочі місця яких підлягають атестації;

б) заповнення у Картах умов праці, а також у протоколах хронометражу робочого часу паспортних даних про працівників, робочі місця яких підлягають атестації, включаючи код їх професії (за Класифікатором професій 003:2010);

в) підготовка проекту наказу про підсумки проведеної атестації та складання поіменних списків працівників, яким за результатами атестації встановлюються пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.

2.3. _____ (ПІБ, посада -- інженер з охорони праці):

а) погодження матеріалів головного технолога (головного інженера) щодо визначення виду шкідливих виробничих факторів на робочих місцях, які підлягають атестації;

б) визначення місця проведення лабораторних гігієнічних досліджень встановлених шкідливих виробничих факторів на кожному робочому місці та в цілому по підприємству, участь при проведенні таких досліджень;

в) заповнення розділу 4 Карти умов праці «Рекомендації щодо поліпшення умов праці, їх економічне обґрунтування».

2.4. _____ (ПІБ, посада – представник відділу праці та заробітної плати, економічного відділу, бухгалтерії):

а) здійснення хронометражу робочого часу та заповнення відповідних протоколів і розділу 1 Карти умов праці «Оцінка факторів виробничого і трудового процесу»;

б) визначення виду та розміру пільг і компенсацій за результатами проведеної атестації;

в) розрахунок щорічних витрат підприємства на забезпечення надання працівнику встановлених пільг і компенсацій;

г) заповнення розділу 5 Карти умов праці «5. Пільги та компенсації».

2.5. _____ (ПІБ, посада – представник органу Держпраці) для:

а) здійснення лабораторних гігієнічних досліджень і заповнення за їх результатами розділу 1 Карти умов праці «Оцінка факторів виробничого і трудового процесу»;

б) визначення гігієнічної оцінки умов праці, встановлення ступеню дії визначених шкідливих виробничих факторів;

в) заповнення розділу 1 Карти умов праці «Гігієнічна оцінка умов праці», а також розділу 3 «Атестація робочого місця»;

г) погоджує положення розділу 4 Карти умов праці щодо здійснення заходів з поліпшення умов праці на конкретному робочому місці та план Комплексних заходів з поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

2.6. _____ (ПІБ, посада – представник профкому, а за відсутності профспілкової організації – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці) для:

а) для здійснення громадського контролю за всіма етапами проведення атестації;

б) погодженням встановлених комісією видів і розмірів пільг і компенсацій;

в) коригуванням списків працівників щодо надання пільг і компенсацій за роботу у важких та шкідливих умов праці.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

ПРОТОКОЛ № ..

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____,

запрошені _____.

Порядок денний:

1. Про проведення аналізу технологічного процесу на робочих місцях, які підлягають атестації, визначення шкідливих факторів виробництва та заповнення розділів Карт умов праці.

2. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

З першого питання порядку денного:

Головний технолог (головний інженер) _____, який доповів про те, що у відповідності до Методики з проведення атестації виконано таку роботу:

а) визначено робочі місця (далі – р.м.), які підлягають атестації, встановлено їх межі і присвоєно номери.

Усього на підприємстві улаштовано ___ р.м., з них ___ – тимчасових. На ___ р.м. за результатами аналізу технологічного процесу встановлено наявність таких шкідливих факторів виробництва:

– шкідливі хімічні речовини (р.м. №№ _____);
– пил, переважно фіброгенної дії (р.м. №№ _____);
– фізичні фактори, в т.ч.: вібрація (р.м. №№ _____);
виробничий шум (р.м. №№ _____); неіонізуюче випромінювання радіочастотного діапазону (р.м. №№ _____); промислової частоти (р.м. № _____); лазерне випромінювання (р.м. №№ _____);

– несприятливий мікроклімат у приміщенні: температура повітря (р.м. №№ _____); відносна вологість (р.м. №№ _____); швидкість руху повітря (р.м. №№ _____); інфрачервоне випромінювання (р.м. №№ _____);

– температура зовнішнього повітря (р.м. №№ _____);
– підвищений тиск повітря (р.м. №№ _____), понижений атмосферний тиск (р.м. №№ _____);

– біологічні фактори (р.м. №№ _____);

– важкість праці (р.м. №№ _____);

- напруженість праці (р.м. №№ _____);
- змінність (р.м. №№ _____).

Інженер з охорони праці _____

запропонував уточнити вид шкідливих хімічних речовин на кожному робочому місці, що потрібно для складання договору з санітарно-гігієнічною лабораторією та розрахунку витрат коштів на ці дослідження.

Відмітив, що загальна кількість працюючих під впливом шкідливих факторів виробництва по деяких позиціях не співпадає з даними Акта визначення працівників, які підлягають періодичному медичному огляду.

Запропонував головному технологу (головному інженеру) після внесення відповідних коректив заповнити розділи Карт умов праці.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

Голосували:

Голова засідання

Секретар

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____

запрошені _____

Порядок денний:

1. Про здійснення лабораторних (гігієнічних) досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу
2. Про результати проведення хронометражу робочого часу (часу зайнятості) працівника під дією шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу – розділ I Карти умов праці
3. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

З першого питання порядку денного:

Член комісії – інженер з охорони праці _____ повідомив, що на підставі аналізу технологічного процесу:

а) визначено загальну кількість гігієнічних досліджень, укладено договір з атестованою лабораторією на проведення досліджень та інструментальних замірів шкідливих виробничих факторів, важкості та напруженості виробничого процесу, визначено вартість цих досліджень;

б) здійснено на атестованих робочих місцях _____ досліджень хімічних речовин, _____ – пилу, _____ – вібрації, _____ – шуму, _____ – неіонізуючого випромінювання, _____ – мікроклімату у приміщенні, _____ – інфрачервоного випромінювання, _____ – температури зовнішнього повітря, _____ – атмосферного тиску, _____ – біологічних факторів, _____ – важкості праці і _____ – напруженості праці.

Зазначені дослідження виконано на всіх робочих місцях, які підлягають атестації. Після отримання протоколів досліджень результати будуть перенесені у розділ I Карти умов праці

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

Голосували:

З другого питання порядку денного виступив представник відділу праці та заробітної плати _____, який повідомив, що на всіх робочих місцях, які атестувалися, проведено хронометраж робочого часу (зайнятості) працівника під дією шкідливих факторів виробничого середовища і трудового процесу. Хронометраж на одному робочому місці здійснювало декілька членів атестаційної комісії, після закінчення хронометражу їх результати коригувались і уточнювались для складення протоколів хронометражу. Остаточні дані хронометражу внесено у розділ I Карт умов праці.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від « _ » _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____,
_____ ,
запрошені _____

Порядок денний:

1. Про гігієнічну оцінку умов праці на атестованих робочих місцях.
2. Різне.

ВИСТУПИЛИ:*З першого питання порядку денного:*

Представник органу Держпраці _____, який доповів, що за результатами проведених гігієнічних досліджень і вимірів параметрів шкідливих виробничих факторів встановлено ступені їх дії. На підставі порівняння цих результатів з відповідними даними Гігієнічної класифікації праці дано гігієнічну оцінку умов праці на кожному робочому місці.

За результатами атестації на _____ р.м. (_____ % атестованих) встановлений 3 клас умов праці, а саме шкідливі умови праці, на _____ р.м. (_____ %) – важкі умови праці, на _____ р.м. (_____ %) – особливо важкі і особливо шкідливі умови праці.

Гігієнічну оцінку умов праці внесено до розділу I Карт умов праці, заповнено також розділи 3 Карт умов праці щодо атестації.

Ці дані дають змогу членам комісії визначити вид і розміри пільг і компенсацій, які потрібно встановити працівникам, зайнятим на роботах з важкими і шкідливими умовами праці.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання
Секретар

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____,
_____ ,
запрошені _____ .

Порядок денний:

1. Про встановлення виду і розміру пільг і компенсацій працівникам за результатами атестації.
2. Про щорічні витрати підприємства для надання встановлених пільг і компенсацій працівникам.

ВИСТУПИЛИ:***З першого питання порядку денного:***

Голова комісії _____, який доповів, що за результатами проведеної атестації та встановлення умов праці працівникам згідно з положеннями чинних нормативних актів встановлено такі пільги і компенсації:

-- доплати до посадового окладу – _____ працівникам; скорочений робочий час – _____, додаткова оплачувана відпустка – _____, безоплатне забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням – _____, безоплатне забезпечення молоком та рівноцінними харчовими продуктами – _____, безоплатне забезпечення газованою підсоленою водою – _____, перерви для обігріву і відпочинку – _____.

_____ працівникам підтверджено право на пенсійне забезпечення за віком на пільгових умовах за Списком 1 і _____ – за Списком 2.

Надання пільг і компенсацій працівникам на робочих місцях №№ _____ потребує подальшого уточнення і корегування.

Після цієї роботи можна буде включати перелік зазначених пільг і компенсацій до наказу про підведення підсумків атестації, як додатки.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

З другого питання порядку денного:

Член комісії - головний економіст (бухгалтер) підприємства _____, який доповів, що попередні розрахунки витрат для забезпечення надання пільг і компенсацій працівникам, зайнятим у важких і шкідливих умовах праці, становлять _____ тис. грн. Ці витрати потрібно передбачити у кошторисі підприємства.

Зменшення витрат можливе при поліпшенні умов праці, особливо на робочих місцях, де відмічаються особливо важкі та особливо шкідливі умови праці.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____,
_____ ,
запрошені _____ .

Порядок денний:

1. Про напрацювання рекомендацій щодо поліпшення умов праці на атестованих робочих місцях.
2. Різне

ВИСТУПИЛИ:***З першого питання порядку денного:***

Член комісії – інженер з охорони праці _____, який доповів, що по кожному робочому місці, де проведено атестацію, розроблено заходи для усунення або зменшення негативної дії шкідливих виробничих факторів. Особливу увагу потрібно приділити р.м. №№ _____ у _____ цеху, р.м. №№ _____ на виробництві _____, оскільки на них відмічаються шкідливі умови праці 3.3. і 3.4 ступенів.

Реалізація цих заходів потребує виділення коштів у розмірі приблизно _____ тис. грн., а їх втілення приведе до зменшення ступеня дії шкідливих факторів. Це зменшить розмір доплат, тривалість додаткової оплачуваної відпустки та може дати економію в цілому по підприємству у сумі _____ тис. грн.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

ПРОТОКОЛ № _

засідання комісії з проведення атестації робочих місць за умовами праці
_____ (підприємство)

від «__» _____ 20__ р.

Присутні: Голова комісії _____, члени комісії _____

запрошені _____

Порядок денний:

1. Про проект наказу щодо підведення підсумків проведеної атестації.
2. Різне.

ВИСТУПИЛИ:*З першого питання порядку денного:*

Голова комісії _____, який доповів про основні підсумки виконання наказу про проведення атестації, головні результати атестації, загальну оцінку умов праці та її динаміку у порівнянні з результатами попередньої атестації, а також про встановлення працівникам пільг і компенсацій.

Зачитав проект наказу про підведення підсумків атестації та запропонував членам комісії ухвалити (погодити) його зміст.

ВИСТУПИЛИ:

Прийняте рішення:

ГОЛОСУВАЛИ:

Голова засідання

Секретар

Підприємство /організація, установа/ _____
 Цех (дільниця, відділ) _____
 Номер робочого місця _____
 Професія (код) _____

Фотографія робочого дня
 при атестації робочого місця для визначення часу
 знаходження працівника у шкідливих умовах праці та тривалості дії
 на нього шкідливих та небезпечних виробничих факторів

з/п	Структура робочого часу, час дії виробничих факторів на шкідливому рівні	Тривалість роботи за зміну		Тривалість дії фактора, значення якого перевищує нормативні	
		хвилин	%	хвилин	%
	Тривалість робочої зміни				
1.	в тому числі: Підготовчо-завершальні роботи				
2.	Час на технологічні перерви та особисті потреби				
3.	Оперативна (безпосередня) робота, в тому числі тривалість дії шкідливих та небезпечних виробничих факторів під час оперативної роботи:				
3.1.	Хімічні речовини:				
3.2.	Пил переважно фіброгенної дії				
3.3.	Неіонізуюче випромінювання				
3.4.	Температура зовнішнього повітря				
3.5.	Біологічні фактори				

ПРИМІТКА. Фотографія робочого дня складається на підставі аналізу технологічного процесу, хронометражних спостережень, інших облікових документів підприємства

Інженер з організації
та нормування
праці
дата "___" _____ 20__ р.

З фотографією
робочого дня
ознайомлений

Голова атестаційної комісії

ФОРМИ ПРОТОКОЛІВ ГІГІЄНИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

11. Висновок (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

МОЗ України

_____ (назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень _____

_____ (номер, дата)

ПРОТОКОЛ № _____

_____ (номер, дата)

проведення досліджень повітря робочої зони при роботі з біологічними факторами

1. Дата проведення досліджень _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____

3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____

4. Мета досліджень _____

5. Засоби вимірювальної техніки _____

_____ (найменування, тип, заводський номер)

6. Відомості про повірку _____

_____ (номер свідоцтва, термін дії)

7. Умови транспортування _____

_____ (вид транспорту)

8. Нормативна документація, у відповідності до якої:

а) _____

_____ (проводяться дослідження)

б) _____

_____ (оцінюються результати)

9. Представник від підприємства _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по батькові, підпис)

10. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____

_____ (підписи)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові зав сан лабораторією)

_____
(підпис)

М.п.

_____

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

12. **Висновок** (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові зав. сан лабораторією)

_____

(підпис)

М.п.

МОЗ України

_____

(назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень

_____

(номер, дата)

ПРОТОКОЛ №*

_____

(номер, дата)

проведення досліджень повітря робочої зони

1. Дата проведення відбору проб повітря _____

2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____

3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____

4. Мета відбору проб повітря _____

5. Засоби вимірjuвальної техніки _____

_____

(найменування, тип, заводський номер)

6. Відомості про повірку _____

_____

(номер свідоцтва, термін дії)

7. Нормативна документація, у відповідності до якої:

а) _____

_____

(проводиться відбір проб)

б) _____

_____

(оцінюються результати)

8. Представник від підприємства _____

_____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

9. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводили відбір проб _____

_____

(підписи)

10. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____

_____

(підписи)

_____

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

12. **Висновок** (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці) _____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові зав. сан. лабораторією) _____ (підпис)

М.п.

МОЗ України

_____
(назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень

_____
(номер, дата)

ПРОТОКОЛ №*

_____
(номер, дата)

проведення досліджень шумового навантаження та інфразвуку

1. Дата проведення досліджень _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____
4. Мета досліджень _____
5. Засоби виміральної техніки _____
(найменування, тип, заводський номер)
6. Відомості про повірку _____
(номер свідоцтва, термін дії)
7. Нормативна документація, відповідно до якої:
  - а) _____
(проводяться дослідження)
  - б) _____
(оцінюються результати)
8. Представник від підприємства _____
(посада, прізвище, ім'я по батькові, підпис)
9. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____
(підписи)

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

10. Результати дослідження постійного шуму/інфразвуку

(необхідне підкреслити)

Робоче місце (робоча зона), джерело шуму/інфразвуку, назва, тип машин, обладнання, що використовується)	Рівень звукового тиску (дБ) в середньгеометричних октавних смугах частот, Гц													Рівень шуму/Загальний рівень звукового тиску, дБА/дБ Лін	
	2	4	8	16	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000		
Гранично допустимий рівень (ГДР)															

11. Результати дослідження непостійного шуму/інфразвуку

(необхідне підкреслити)

Робоче місце (робоча зона), джерело шуму/інфразвуку, назва, тип машин, обладнання, що використовується)	Рівень шуму/Загальний рівень звукового тиску, дБА / дБ Лін,	Тривалість дії, хвилин	Еквівалентний рівень шуму/ Загальний еквівалентний рівень звукового тиску, дБА _{екв} / дБ Лін _{екв}	Максимальний рівень шуму, дБА (дБАІ)
Гранично допустимий рівень (ГДР)				

Примітка: у випадку вимірювання шуму інтегруючими вимірювачами чи обчислення за допомогою часткових індексів вказують тільки еквівалентний та максимальний рівні шуму.

Дослідження проводив _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

10. Результати дослідження повітряного ультразвуку:

Точки дослідження контуру машини на робочому місці	Кількість досліджень у точці	Рівні звукового тиску (дБ) в 1/3 октавних та октавних смугах із середньгеометричними частотами (кГц)										
		12,5	16,0	20,0	25,0	31,5	40	50	63	80	100	125 ..
1	1											
	2											
	3											
	середня											
2	1											
	2											
	3											
	середня											
3	1											
	2											
	3											
	середня											
4	1											
	2											
	3											
	середня											
Робоче місце* (робоча зона) 1	1											
	2											
	3											
	середня											
2	1											
	2											
	3											
	середня											
3	1											
	2											
	3											
	середня											

* При виконанні робіт у робочій зоні — досліджень не менш ніж у 3 точках.

** _ _ в октавних смугах частот

11. Результати досліджень контактного ультразвуку:

Місце досліджень	Робоча частота джерела, МГц	Пікове значення віброшвидкості, дБ

12. Допустимий рівень _____ за _____
(назва, номер документа)

Дослідження проводив _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

12. Висновок (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові зав. сан. лабораторією)

(підпис)

М.п.

МОЗ України

(назва установи)

Свідоцтво на право проведення
досліджень _____

(номер, дата)

ПРОТОКОЛ №* _____

(номер, дата)

проведення досліджень вібрації

1. Дата проведення дослідження _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується: _____
4. Мета досліджень, характер вібрації _____
5. Засоби вимірювальної техніки _____

(найменування, тип, заводський номер)
6. Відомості про перевірку _____

(номер свідоцтва, термін дії)
7. Нормативна документація, відповідно до якої:
  - а) _____

(проводяться дослідження)
  - б) _____

(оцінюються результати)
8. Представник від підприємства _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові, підпис)
9. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____

(підписи)

-----
* номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

10. Результати досліджень параметрів вібрації (віброшвидкості, віброприскорення)

(підкреслити потрібне)

Назва, тип машини, режим експлуатації обладнання, устаткування, що використовується	Характер вібрації, час дії, хвилин	Осі досліджень	Кількість досліджень в 1 точці	Рівні (дБ) в октавних смугах із середньгеометричними частотами, Гц												
				1	2	4	8	16	31,5	63	125	250	500	1000		
			1													
			2													
			3													
			середнє													
Енергетичне підсумовування																
Коригований рівень, дБ																
Еквівалентний рівень (вібраційне навантаження)*, дБ																
Сумарний еквівалентний рівень **, дБ																
Гранично допустимий рівень (ГДР), дБ																

* - При використанні декількох машин, обладнань і т. ін. вказується корегований та еквівалентний рівень (вібраційне навантаження) по кожній з них.

** - При використанні декількох машин, обладнань і т. ін. еквівалентні рівні підлягають енергетичному підсумовуванню.

Примітка. у випадку вимірювання вібрації інтегруючими вимірювачами достатньо вказувати тільки коригований та еквівалентний рівень.

11. Результати досліджень імпульсної вібрації:

Назва джерела вібрації	Піковий рівень віброприскорення, дБ	Кількість імпульсів		Допустима кількість імпульсів		Величина*** вібровпливу/ сумарна величина вібровпливу (у разях від ГДР)
		за 1 год.	за зміну	за 1 год.	за зміну	

*** - За наявності декількох джерел розрахунки ведуться за кожним, результат підсумовується

Дослідження проводив _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

13. Висновки (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові зав сан. лабораторією)

_____

(підпис)

М.п.

МОЗ України

_____

(назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень _____

(номер, дата)

ПРОТОКОЛ №* _____

(номер, дата)

проведення досліджень мікроклімату

- 1. Дата проведення досліджень _____
- 2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
- 3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____
- 4. Мета досліджень _____
- 5. Засоби виміральної техніки _____
- (найменування, тип, заводський номер)
- 6. Відомості про повірку _____
- (номер свідоцтва, термін дії)
- 7. Нормативна документація, відповідно до якої:
  - а) _____
  - (проводяться дослідження)
  - б) _____
  - (оцінюються результати)
- 8. Наявність джерел виділення тепла, вологи, санітарно - технічних пристроїв для нормалізації мікроклімату (кондиціонери, припливно-витяжна вентиляція, тощо) _____
- _____
- _____
- 9. Представник від підприємства _____
- (посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис)
- 10. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____
- (підписи)

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

11. Результати досліджень метеорологічних факторів атмосферного повітря:*

температура повітря _____ С°, швидкість руху повітря _____ м/с, атмосферний тиск, мм. рт. ст. _____
 (для робочих місць на відкритій території)

12. Результати досліджень параметрів мікроклімату:

№ з/п	Місце проведення досліджень	Час, коли проводились дослідження	Категорія робіт за важкістю	Температура повітря, °С					Відносна вологість, %		Швидкість руху повітря, м/с		Інтенсивність теплового випромінювання, Вт/м ²		Атмосферний тиск, мм. рт. ст., або висота над рівнем моря, м *	
				Фактичні значення			Нормативні рівні		факт	доп.	факт	доп.	факт	доп.	факт	доп.
				за вологим термометром	за сухим термометром	за кульковим термометром	за сухим термометром	за індексом ТСН								

*- при необхідності

Дослідження проводив _____
 (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис) _____

11. **Висновок** (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

МОЗ України

(назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень

(номер дата)

ПРОТОКОЛ №*

(номер дата)

проведення досліджень неіонізуючого випромінювання

1. Дата проведення досліджень _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____

4. Мета досліджень _____

5. Засоби виміральної техніки _____
(найменування, тип, заводський номер)

6. Відомості про перевірку _____
(номер свідоцтва, термін дії)

7. Нормативна документація, відповідно до якої:

а) _____
(проводяться дослідження)

б) _____
(оцінюються результати)

8. Представник від підприємства _____
(посада, прізвище, ім'я по батькові, підпис)

9. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження _____
(підписи)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові зав. сан. лабораторією)

_____
(підпис)

М.п.

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

10. Результати досліджень:

№ з/п	Тип джерела випромінювання	Робоча частота, Гц	Потужність, Вт	Режим роботи джерела (постійний, імпульсн.)	Відстань від джерела випром., м	Висота від підлоги, м	Час перебування в зоні дії, год.	Напруженість ЕМП				Щільність потоку енергії мкВт/см ² , Вт/м ²		Засоби захисту	Примітка *		
								<i>E</i> , В/м		<i>H</i> , А/м		Досл.	ГДР			Досл.	ГДР
								Досл.	ГДР	Досл.	ГДР						

* При необхідності вказують приведенний час роботи (за ГОСТ 12.1.002-84) або величину електромагнітного навантаження (за ГОСТ 12.1.006-84).

Дослідження проводив _____
 (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

13. Висновок (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

Blank lines for writing the conclusion.

_____
(прізвище, ім'я, по-батькові лікаря з гігієни праці) (підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові зав. сан. лабораторією) (підпис)

М.П.

МОЗ України

_____
(назва установи)
Свідоцтво на право проведення досліджень
_____
(номер дата)

ПРОТОКОЛ №* _____
(номер дата)

проведення досліджень неіонізуючого випромінювання оптичного діапазону

1. Дата проведення досліджень _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується
_____
4. Мета досліджень _____
5. Засоби вимірювальної техніки _____
(найменування, тип, заводський номер)
6. Відомості про перевірку _____
(номер свідоцтва, клеймування, термін дії)
7. Нормативна документація у відповідності до якої:
  - а) _____
(проводяться дослідження)
  - б) _____
(оцінюються результати)
8. Клас небезпеки (по паспорту) _____
9. Присутні від підприємства _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові, підпис)
10. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження
_____
(підписи)

* номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

11. Результати досліджень:

№ з/п	Фактори, показники	Місце проведення досліджень	Відстань від джерела (відбиваючої поверхні) до точки контролю, R, см	Опроміненість, E_e , Вт/см ² , Вт/м ² , мВт/м ²		Енергетична експозиція, H_e , Дж/см ² , Дж/м ² $H_e = E_e \cdot t$		Примітка
				Факт.	ГДР	Факт.	ГДР	

12. Розрахунки параметрів опроміненості (при необхідності) _____

_____ (посада, прізвище, ім'я по-батькові)

_____ (підпис)

11. Висновки (відповідність нормативу, оцінка за Гігієнічною класифікацією)

З
І
І
І

_____
(прізвище, ім'я, по батькові лікаря з гігієни праці)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові зав. сан. лабораторією)

_____
(підпис)

М.п.

МОЗ України

_____
(назва установи)

Свідоцтво на право проведення досліджень

_____
(номер дата)

ПРОТОКОЛ №*

_____
(номер дата)

проведення досліджень іонізуючого випромінювання

1. Дата проведення досліджень _____
2. Підприємство, адреса, цех, відділення _____
3. Робоче місце (професія), технологічний процес, що виконується _____
4. Мета досліджень _____
5. Засоби виміррювальної техніки _____
(найменування, тип, заводський номер)
6. Відомості про повірку _____
(номер свідоцтва, термін дії)
7. Нормативна документація, у відповідності до якої:
  - а) _____
(проводяться дослідження)
  - б) _____
(оцінюються результати)
8. Представник від підприємства _____
(посада, прізвище, ім'я по батькові, підпис)
9. Посада, прізвище, ім'я, по батькові осіб, що проводять дослідження
_____
(підписи)

* Номер та дата проставляються з реєстраційного журналу

КАРТА УМОВ ПРАЦІ

Підприємство /організація, установа/

ТОВ "Краматорський феросплавний завод"

Виробництво

доменне

Цех (дільниця, відділ)

доменний цех

Номер робочого місця

01.01-10

Професія (посада), код професії (КП)

умовне робоче місце

КП 8121

Номери аналогічних робочих місць

1. Оцінка факторів виробничого середовища і трудового процесу

№ з/п	Фактори виробничого середовища і трудового процесу	Дата дослідження	Нормативне знач. /ГДР/ /ГДК/	Фактичне знач.	III клас - шкідливі умови і характер праці				IV клас - небезпечні умови праці	Тривалість дії фактора, % за зміну
					1 ступінь	2 ступінь	3 ступінь	4 ступінь		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Шкідливі хімічні речовини, мг/м ³ 1 клас безпеки марганцю оксиди в перерах. на MnO ₂ 3-4 класи безпеки вуглецю оксид азоту діоксид сірчистий ангідрид	24.05.16	0,05 20,0 2,0 10,0	0,54 53,4 3,7 31,7	- - - -	- - - +	- - }+ -	+ - - -		81,2 81,2 81,2
	Пил переважно фіброгенної дії, мг/м ³	24.05.16	6,0	31,64	-	-	+	-		12,5
2	Біологічні чинники:									
3	Вібрація (загальна/локальна, імпульсна), дБ _{ска}	24.05.16	59	60/-	+	-	-	-		--
4	Шум, дБА _{ска}	24.05.16	80	84	+	-	-	-		--
	Інфразвук, дБ Лін _{ска}									
	Ультразвук, дБ									
5	Неіонізуючі випромінювання: - діапазон промислової частоти: напруженість електричного поля, Е, В/м напруженість магнітного поля, Н, А/м - оптичний діапазон	24.05.16	5 000 1 400	85 3,6	- -	- -	- -	- -		

№ з/п	Фактори виробничого середовища і трудового процесу	Дата дослідження	Нормативне знач. /ГДР/ /ГДК/	Фактичне знач.	III клас - шкідливі умови і характер праці				IV клас - небезпечні умови праці	Тривалість дії фактора % за зміну
					1 ступінь	2 ступінь	3 ступінь	4 ступінь		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Іонізуючі випромінювання, мЗв/рік: - зовнішнє									
7	Мікроклімат: - у приміщенні, інтегральна оцінка, бали - при роботі виключно на відкритому повітрі, °С:	24.05.16	0,1	3,7	-	-	-	+		--
8	Освітленість, КПО, %	24.05.16	0,6	0,9	-	+				
9	Важкість праці: Інтегральна оцінка, бали	24.05.16	1,0	2,896	-	+	-			--
10	Напруженість праці: Інтегральна оцінка, бали	24.05.16	1,0	2,15	-	+	-			--
11	Загальна кількість факторів на шкідливому факторі				2	4	2	2		

Загальна гігієнічна оцінка умов праці

Умови та характер праці відповідають III класу 4 ступеня

2. Оцінка технічного та організаційного рівня

3. Атестація робочого місця

4. Рекомендації щодо покращення умов праці, їх економічне обґрунтування

**Рівні факторів виробничого середовища та трудового процесу
для підтвердження права на пільгове пенсійне забезпечення**

Право на пільгове пенсійне забезпечення підтверджується при наявності на робочому місці умов та характеру праці, що відповідають 3 класу (шкідливі умови).

1. Пільгове пенсійне забезпечення за Списком № 1 підтверджується при наявності:
  - двох факторів 3 класу 4 ступеня;
  - одного фактора 3 класу 4 ступеня та двох факторів 3 класу 3 ступеня;
  - трьох факторів 3 класу 3 ступеня;
  - двох факторів 3 класу 3 ступеня та одного фактора 3 класу 2 ступеня за важкістю праці.

2. Пільгове пенсійне забезпечення за Списком № 2 підтверджується при наявності:
  - двох факторів 3 класу 3 ступеня;
  - одного фактора 3 класу 3 ступеня та двох факторів 3 класу 2 ступеня;
  - трьох факторів 3 класу 2 ступеня;
  - двох факторів 3 класу 2 ступеня та одного фактора 3 класу 1 ступеня по важкості праці.